

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 06 0 K 016517 24 Kž 2
Sarajevo, 25.03.2026. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Begić Jasmine kao predsjednice vijeća, Hubjer Naide i Knežević Žane kao članica vijeća, uz sudjelovanje Perišić Jelene kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv optuženih I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J., zbog krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. u sticaju sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, a sve u vezi sa članovima 31. i 54. istog zakona, a u odnosu na optuženog H.J. i u sticaju sa krivičnim djelom Nedoizvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama kantonalne tužiteljice iz Travnika, branitelja optuženih A.A. i B.T., advokata zajedničke advokatske kancelarije Ajkić Rama i Ajkić Denisa iz Zenice, branitelja optuženog Đ.O., advokata Zlotrg Ajdina iz Travnika i branitelja optuženog H.J., advokata Ferizović Bekira iz Travnika, izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 016517 22 K od 30.04.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 25.03.2026. godine, u prisustvu federalnog tužitelja Slijepčević Dragana, braniteljice optuženog I.J., advokata Praljak Branke, optuženog A.A. i njegovog branitelja Ajkić Denisa iz Zenice, optuženog Đ.O. i njegovog branitelja Zlotrg Ajdina iz Travnika, braniteljice optuženog Z.A., advokata Kerić Senije iz Travnika, optuženog B.T. i njegovog branitelja advokata Ajkić Denisa iz Zenice, optuženog H.J. i njegovog branitelja advokata Ferizović Bekira iz Travnika i odsutnosti uredno obaviještenih optuženih I.J. i Z.A., donio je

PRESUDU

Žalbe kantonalne tužiteljice iz Travnika i branitelja optuženog H.J. u odnosu na tačku I. 3. izreke, kojom su optuženi Z.A. i H.J. oglašeni krivim zbog krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, kao i žalba kantonalne tužiteljice iz Travnika u odnosu na tačku III izreke, u dijelu u kojem je optuženi H.J. oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odbijaju se kao neosnovane, pa se u tom dijelu presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 016517 22 K od 30.04.2024. godine, potvrđuje.

Djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženih Đ.O., B.T. i A.A., ukida se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 016517 22 K od 30.04.2024. godine, u odnosu na tačke I. 1., I. 2. i I. 4. izreke, kojom su optuženi Đ.O. i B.T. oglašeni krivim za krivično djelo Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3., a optuženi A.A. za

produženo krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, pa se u tom dijelu predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Djelimičnim uvažavanjem žalbe kantonalne tužiteljice iz Travnika, ukida se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 016517 22 K od 30.04.2024. godine u odnosu na tačku II izreke, kojom su optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. oslobođeni od optužbe da su učinili krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. u vezi sa članom 31. i 54. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i u odnosu na tačku III izreke, kojom je optuženi I.J. oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, pa se u tom dijelu predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 016517 22 K od 30.04.2024. godine, u tački I. 1. izreke, optuženi A.A. je oglašen krivim zbog produženog krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ FBiH), te primjenom odredbi članova 42., 43. i 49. stav 1. KZ FBiH osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, u koju kaznu mu je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 16.06.2021. godine od 16,45 sati do 16.07.2021. godine, te od 23.12.2021. godine od 20,50 sati do 23.04.2022. godine do 20,50 sati.

Prvostepenom presudom, u tački I. 3 izreke, optuženi Z.A. i H.J. su oglašeni krivim zbog krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, te primjenom odredbi članova 42., 43. i 49. stav 1. KZ FBiH, a u odnosu na optuženog H.J. i članova 50. i 51. stav 1. tačka d) KZ FBiH (pogrešno navedeno u izreci „Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine“), optuženi Z.A. je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, a optuženi H.J. na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) mjeseci.

Tačkom I. 2. izreke pobijane presude optuženi Đ.O., a tačkom I. 4. izreke optuženi B.T., su oglašeni krivim zbog krivičnog djela Posjedovanje i omogućavanje uživanje opojnih droga iz člana 239. stav 3. KZ FBiH, te je primjenom odredbi članova 42., 43. i 49. stav 1. KZ FBiH, optuženi Đ.O. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) mjeseca, a optuženi B.T. na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) mjeseca.

Izrekom presude je, temeljem odredbe člana 78. i 238. stav 4. KZ FBiH, izrečena sigurnosna mjera oduzimanja predmeta i to od optuženog A.A. opojna droga Amfetamin, kako se navodi, u količini od 5.322,937 kg i količini od 4.736,9 grama preostalo nakon vještačenja, od optuženog Z.A. opojna droga Amfetamin u količini od 83,639 grama i 1,978 grama preostalo nakon vještačenja, te plastificirana kartica sa natpisom „Cash Card“ sa tragovima opojne droge Amfetamin, od optuženog Đ.O. opojna droga Cannabis u količini od 0,732 grama, preostala nakon vještačenja i od optuženog B.T. opojna droga Amfetamin u količini od 2,985 grama preostalo nakon vještačenja, a koja opojna droga se nalazi deponovana u Kantonalnom sudu u Novom Travniku, te je naređeno "Komisiji za uništenje opojne droge" formirane pri vijeću Ministara BiH da odmah po prijemu naloga za izvršenje mjere sigurnosti, a najdalje u roku od

mjesec dana od Kantonalnog suda u Novom Travniku – Služba za čuvanje materijalnih dokaza oduzme navedenu opojnu drogu preostalu nakon izvršenog vještačenja, te istu uništi u skladu sa Pravilnikom o čuvanju i uništenju oduzete opojne droge, psihotropnih tvari, biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga i prekursora.

Istom presudom je temeljem odredbe člana 78. stava 1. KZ FBiH izrečena sigurnosna mjera oduzimanja predmeta i to od optuženog Đ.O. mobilnog aparata „Samsung“, plave boje, od optuženog Z.A. mobilnog aparata „Samsung, model GT 1900“ crne boje i mobilnog aparata „Samsung“, tamno plave boje, od optuženog B.T. mobilnog aparata marke „Oukitel“ plave boje sa prozirnom maskom, od optuženog H.J. mobilnog aparata marke „Huawei P40 Elite“, a koji telefoni se nalaze pohranjeni u prostorijama Kantonalnog suda u Novom Travniku. Istovremeno je odlučeno da će izrečenu zaštitnu mjeru izvršiti nadležni policijski organi MUP SBK/KSB, te da se oduzete stvari po pravosnažnosti presude imaju uništiti.

Prvostepenom presudom je temeljem člana 412. stava 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP FBiH), izrečena mjera sigurnosti oduzimanja opojne droge Amfetamin u količini od 14,665 kg, preostala nakon vještačenja, prema zapisniku MUP Travnik broj: 02/3-3-26/21 od 13.06.2021. godine i potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta MUP Travnik broj: 02/3-3-79/21 od 13.06.2021. godine, a koja opojna droga se nalazi deponovana u Kantonalnom sudu u Novom Travniku, te naređeno "Komisiji za uništenje opojne droge" formirane pri vijeću Ministara BiH da odmah po prijemu naloga za izvršenje mjere sigurnosti, a najdalje u roku od mjesec dana od Kantonalnog suda u Novom Travniku – Služba za čuvanje materijalnih dokaza oduzme navedenu opojnu drogu preostalu nakon izvršenog vještačenja, te istu uništi u skladu sa Pravilnikom o čuvanju i uništenju oduzete opojne droge, psihotropnih tvari, biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga i prekursora.

Izrekom presude je temeljem člana 412. stav 1. ZKP FBiH, izrečena i mjera sigurnosti oduzimanja predmeta i to vojne puščane municije (ostatak 53 metka), prema potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta MUP SBK broj: 02/3-3-148/21 od 23.12.2021. godine i naloženo da će izrečenu zaštitnu mjeru izvršiti nadležni policijski organi MUP SBK/KSB, te da se oduzete stvari po pravomoćnosti presude imaju uništiti.

Prvostepeni sud je temeljem člana 202. stava 1. ZKP FBiH, obavezao optužene A.A., Z.A., B.T. i H.J. da na ime sudskog paušala plate iznos od po 200,00 KM, a optuženog Đ.O. iznos od 400,00 KM, te iznos na ime zastupanja branitelja po službenoj dužnosti optuženih A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J., čiju visinu će sud utvrditi posebnim rješenjem, sve u roku od 30 (trideset) dana od dana pravosnažnosti presude.

Istom presudom, temeljem odredbe člana 299. tačka c) ZKP FBiH optuženi su oslobođeni od optužbe i to u tački II izreke, optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. da su učinili krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH u vezi sa članovima 31. i 54. istog zakona, u tački III izreke optuženi I.J., A.A. i B.T. da su učinili krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, a optuženi H.J. da je učinio krivično djelo Nedoovoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH. Istovremeno je odlučeno da temeljem odredbe člana 203. stav 1. ZKP FBiH, troškovi krivičnog postupka iz člana 199. stav 2. tačke od a) do f) istog zakona, kao i nužni izdaci i nagrada branitelja optuženog I.J., padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Protiv ove presude, kako u njenom osuđujućem tako i u oslobađajućem dijelu, žalbu je izjavila kantonalna tužiteljica iz Travnika zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji u osuđujućem dijelu presude, sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se uvažanjem žalbe preinači prvostepena presuda, na način da se optuženi oglase krivim za krivična djela koja su im optužnicom stavljena na teret i da se optuženim A.A.u, Đ.O.u, Z.A.u, B.T.u i H.J.u, izreknu strožije kazne zatvora i to za krivična djela koja im se optužnicom stavljaju na teret.

Protiv osuđujućeg dijela iz tačke I. 1. i I. 4. izreke prvostepene presude, žalbu su izjavili branitelji optuženih A.A. i B.T., advokati zajedničke advokatske kancelarije Ajkić Ramo i Ajkić Denis iz Zenice, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona, te odluke o krivično-pravnoj sankciji i odluke o troškovima krivičnog postupka, sa prijedlogom da se žalbe uvaže, pobijana presuda preinači na način da se optuženi A.A. i B.T. oslobode od optužbe ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se žalbe uvaže u dijelu odluke o krivičnopravnoj sankciji, pobijana presuda preinači i optuženi blaže kazne ili da se žalbe uvaže u dijelu odluke o troškovima krivičnog postupka, pobijana presuda preinači na način da se optuženi oslobode od obaveze da nadoknade troškove na ime odbrane branitelja po službenoj dužnosti i da se odluči da navedeni troškovi padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Protiv prvostepene presude u njenom osuđujućem dijelu, u tački I. 2 izreke, žalbu je izjavio i branitelj optuženog Đ.O., advokat Zlotrg Ajdin iz Travnika, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, odluke o izricanju mjere sigurnosti i odluke o troškovima krivičnog postupka, sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači na način da se njegov branjenik oslobodi od optužbe ili da se prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se uvažanjem žalbe preinači prvostepena presuda na način da se optuženi oslobodi od plaćanja troškova krivičnog postupka.

Branitelj optuženog H.J., advokat Ferizović Bekir iz Travnika osporava prvostepenu presudu u njenom osuđujućem dijelu, zbog odluke o kazni i zbog odluke o troškovima krivičnog postupka, sa prijedlogom da se uvažanjem žalbe preinači pobijana presuda, na način da se njegovom branjeniku izrekne uslovna osuda ili izrekne kazna zatvora u kraćem trajanju, te odluči da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Odgovore na žalbu kantonalne tužiteljice su podnijeli braniteljica optuženog I.J., advokat Praljak Branka, branitelj optuženog Đ.O., advokat Zlotrg Ajdin, branitelj optuženog H.J., advokat Ferizović Bekir i branitelji optuženih A.A. i B.T., advokati zajedničke advokatske kancelarije Ajkić Ramo i Ajkić Denis, u kojima su osporili navode iz te žalbe i predložili da se žalba kantonalne tužiteljice odbije kao neosnovana.

Federalni tužitelj je podneskom broj T06 0 KTOVŽ 0029211 24 2 od 24.09.2024. godine predložio da se žalba kantonalne tužiteljice uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak, a da se žalbe branitelja optuženih A.A., Đ.O., B.T. i H.J., odbiju kao neosnovane.

Na sjednici vijeća ovog suda održanoj u smislu člana 319. stav 1. ZKP FBiH, federalni tužitelj je izjavio da u cijelosti ostaje kod žalbe kantonalne tužiteljice, kao i kod navoda i

prijedloga iz pomenutog pismenog podneska. Na istoj sjednici branitelji optuženih A.A., B.T., Đ.O. i H.J. su izjavili da u cijelosti ostaju kod razloga i navoda iz žalbi koje su i usmeno obrazložili, te kod odgovora na žalbu kantonalne tužiteljice, dok su optuženi A.A., B.T., Đ.O. i H.J. izjavili da u cijelosti prihvataju žalbe svojih branitelja, kao i odgovore na žalbu kantonalne tužiteljice. Na istoj sjednici, braniteljica optuženog I.J. je izjavila da u cijelosti ostaje kod navoda iznesenih u odgovoru na žalbu kantonalne tužiteljice, a braniteljica optuženog Z.A., iako nije izjavila žalbu na prvostepenu presudu niti odgovor na žalbu kantonalne tužiteljice, je predložila da se žalba kantonalne tužiteljice odbije kao neosnovana i da se prvostepena presuda u odnosu na njenog branjenika potvrdi.

Ovaj sud je na osnovu člana 321. ZKP FBiH, ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda kantonalne tužiteljice i branitelja optuženih A.A., B.T., Đ.O. i H.J., kao i po službenoj dužnosti na okolnosti da li je na štetu optuženih povrijeđen krivični zakon, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Kantonalna tužiteljica u žalbi osporava zakonitost pobijane presude u dijelu u kojem su optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J., tačkom II izreke oslobođeni od optužbe, navodima da ona ne sadrži razloge zbog kojih prvostepeni sud ne prihvata „postojanje komunikacije i dogovora“ između ovih optuženih, kao grupe u smislu odredbe člana 238. stav 2. KZ FBiH. Ovo posebno, jer je kod optuženih (izuzev optuženog Đ.O.), pronađena opojna droga Amfetamin, kao i na imanju optuženog I.J., kao i da su optuženi, osim I.J. (koji je oslobođen od optužbe), kao i Đ.O. i B.T. (koji su oglašeni krivima za krivično djelo Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3. KZ FBiH), oglašeni krivim za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH. Kantonalna tužiteljica smatra da je na navedeni način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH

Ovi žalbeni prigovori ne dovode u pitanje zakonitost pobijane presude.

Nasuprot ovim žalbenim navodima, iz obrazloženja pobijane presude (stranice 63. do 67.), slijedi da je prvostepeni sud dao određene razloge za svoj zaključak da nije dokazano da su optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. učinili krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH, opisano pod tačkom II izreke, te zbog čega je u konkretnom slučaju optužene oslobodio od optužbe temeljem odredbe člana 299. tačka c) ZKP FBiH. Pri tome, prvostepeni sud je prethodno našao da mobilni aparati sa pripadajućim SIM karticama privremeno oduzeti od tada osumnjičenih I.J., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. (oduzetih prilikom pretresa dana 13.06.2021. i 23.12.2021. godine), nisu prije upućivanja na vještačenje pretreseni u skladu sa odredbom člana 65. stav 2. ZKP FBiH, zbog čega dokazi optužbe (Nalaz i mišljenje vještačenja mob. telefonskih aparat i SIM kartica FMUP Sarajevo br: 09-18-18/1-03-5-1055 od 27.08.2021.godine sa priložima, Nalaz i mišljenje vještačenja mob. telefonskih aparat i SIM kartice FMUP Sarajevo br:09-18-18/1-03-5-1604 od 12.01.2022. godine sa priložima i Nalaz i mišljenje vještačenja mob. telefonskih aparata i SIM kartice FMUP Sarajevo br:09-18-18/1-03-5-148 od 21.03.2022. godine sa priložima), kao i svi dokazi koji su proistekli iz navedenih nalaza (stranice 20. do 22.), predstavljaju nezakonite dokaze u smislu odredbe člana 11. stav 2. ZKP FBiH, a što se u žalbi kantonalne tužiteljice i ne dovodi u pitanje. Stoga su neosnovani suprotni žalbeni navodi kantonalne tužiteljice, pa time nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na koju se žalbom neosnovano ukazuje.

Neosnovani su i žalbeni prigovori kantonalne tužiteljice kojim osporava zakonitost pobijane presude kojom je u tački III izreke optuženi I.J. oslobođen od optužbe, navodima da je pobijana presuda obuhvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, jer njeno obrazloženje ne sadrži razloge u pogledu toga da li opojna droga koja je nađena na imanju optuženog I.J., po svom sadržaju i sastavu u osnovi čini istu opojnu drogu kao i droga koja je pronađena kod optuženog A.A.. Ovo iz razloga jer iz obrazloženja pobijane presude (stranica 65.), slijedi da je sud dao određene razloge zbog čega nalazi da je opojna droga Amfetamin koja je prilikom pretresa pronađena i oduzeta dana 02.06.2021. godine u obiteljskoj kući optuženog A.A. i dana 13.06.2021. godine na posjedu optuženog I.J., predstavlja opojnu drogu iz skupine Amfetamin, pri tome nalazeći da one nisu iste kvalitete i ne potiču iz istog izvora tj. nisu produkt jednog tehnološkog postupka, temeljeći to na nalazu i mišljenju vještaka za hemijska ispitivanja Radović Rajević Gordane.

U vezi s tim, ovaj sud nalazi da se neosnovano u žalbi kantonalne tužiteljice prigovara da pobijana presuda ne sadrži razloge zbog čega sud smatra neutvrđenim da je droga pronađena dana 13.06.2021. godine (petnaest PVC paketa, bruto mase 14.664,83 grama) prilikom pretresa kuće i okućnice u mjestu O., općina Vitez, vlasništvo I.J., pripadala optuženom I.J.u, pa da je time zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Ovo stoga, jer je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude (stranice 67. do 73.), dao određene razloge zbog kojih nalazi nedokazanim da opojna droga Amfetamin pronađena u vanjskom šahu na posjedu optuženog I.J., zaista njemu i pripada, te da je ovaj optuženi tu drogu neovlašteno radi prodaje držao. Stoga se neosnovano u žalbi kantonalne tužiteljice ukazuje da je sud, na taj način, učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Također kada je u pitanju tačka III izreke kojom je optuženi I.J. oslobođen od optužbe, neosnovano se u žalbi kantonalne tužiteljice osporava zakonitost pobijane presude, navodima da prvostepeni sud poklanja vjeru iskazu svjedoka ČA., datog na glavnom pretresu, ali da pobijana presuda ne sadrži razloge zbog čega sud ne prihvata iskaz ovog svjedoka datog u istrazi. Ovo iz razloga jer je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude (stranica 45.), nasuprot žalbenim navodima kantonalne tužiteljice, dao određene razloge zbog čega je prihvatio iskaz ovog svjedoka dat na glavnom pretresu a ne njegove iskaze iz istrage, pa stoga nije ni učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na koju se neosnovano ukazuje u žalbi kantonalne tužiteljice.

Obzirom da iz obrazloženja pobijane presude (stranice 74. do 77.), slijedi da je prvostepeni sud dao određene razloge zbog čega nalazi da optužba nije van svake razumne sumnje dokazala da je optuženi H.J. učinio krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH, te istog u tački III izreke oslobodio od optužbe, to se onda neosnovano u žalbi kantonalne tužiteljice navodi da prvostepeni sud u tom pravcu, nije dao razloge u obrazloženju pobijane presude i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Iz navedenog slijedi da prethodno istaknutim žalbenim prigovorima kantonalne tužiteljice nije dovedena u pitanje zakonitost pobijane presude u odnosu na tačku II i III izreke pobijane presude.

Daljim žalbenim navodima kantonalne tužiteljice se osporava pravilnost pobijane presude, u odnosu na tačku III izreke, kojom je optuženi H.J. temeljem odredbe člana 299. tačka c) ZKP FBiH, oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH. U vezi s tim, navodi da nije jasno temeljem kojih dokaza sud utvrđuje da je pronađena municija pripadala ocu optuženog (koji je u međuvremenu preminuo), obzirom da zapisnik o izvršenom pretresu kuće (kom prilikom je pronađena municija), nije potpisao njegov otac (koji je bio prisutan prilikom pretresa), nego optuženi H.J..

Ovi žalbeni prigovori kantonalne tužiteljice nisu osnovani.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude (stranice 74. do 77.), proizilazi da je sud pri izvođenju takvog zaključka cijenio iskaz svjedokinje H.E. (majke optuženog H.J.), iz kojeg proizilazi da se radi o 103 metka koji su ostali iz rata i koje je njen suprug ostavio na mjesto gdje su i pronađeni od strane policijskih službenika, i na koje mjesto su roditelji optuženog pokazali policijskim službenicima. Takvom iskazu je sud u cijelosti poklonio vjeru, nalazeći da je on uglavnom saglasan iskazima policijskih službenika Babić Stjepana, Lovrić Marka i Lakač Sedina, kao i fotodokumentaciji sačinjenoj prilikom pretresa. Iz navedenog, nasuprot stavu iz žalbe, slijedi da je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude sasvim jasno naveo temeljem kojih dokaza je izveo zaključak da nije dokazano da je optuženi H.J. učinio krivično djelo Nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH. Pri tome, kantonalna tužiteljica se u žalbi i ne bavi datim razlozima suda, a niti dokazima na koje pri tome sud pozvao, niti ih dovodi u pitanje, pa stoga prethodno istaknuti žalbeni navodi da je optuženi H.J. potpisao potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta, ne mogu ni dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude u tom dijelu, niti se samo na toj okolnosti može izvesti zaključak o krivnji optuženog.

Daljim žalbenim navodima kantonalne tužiteljice se osporava pobijana presuda u pogledu odluke o kazni, a u odnosu na optužene Z.A. i H.J., koji su u tački 1. 3. izreke oglašeni krivim za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i promet i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH i osuđeni na kazne zatvora i to optuženi Z.A. u trajanju od 1 (jedne) godine, a optuženi H.J. u trajanju od 8 (osam) mjeseci, navodima da izrečenim krivičnopravnim sankcijama nije u dovoljnoj mjeri izražena društvena osuda učinjenog krivičnog djela, te da se sa izrečenim kaznama neće moći u dovoljnoj mjeri uticati na ove optužene da ubuduće ne čine krivična djela. Stoga smatra da takva kazna nije adekvatna težini krivičnih djela, stepenu krivične odgovornosti i ne odražava sve okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno, imajući u vidu i količinu opojne droge koja je pronađena kod optuženih.

I branitelj optuženog H.J. također osporava pobijanu presudu u tački I. 3. izreke, kojom je njegov branjenik oglašen krivim za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i promet i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) mjeseci, navodeći da na strani njegovog branjenika postoji još olakšavajućih okolnosti koje je prvostepeni sud prilikom odmjerenja kazne trebao cijeliti i to njegovo priznanje u ranoj fazi istrage, da je krivično djelo izvršeno u kratkom vremenskom periodu, da se sam događaj desio prije tri godine, te da se iskreno kaje i obećava da to više neće ponoviti i da trenutno radi na dnevnicu, istovremeno navodeći da je sud precijenio otežavajuće okolnosti na strani ovog optuženog, jer se u konkretnom slučaju radi o prodaji manje količine opojne droge. Smatra da na strani njegovog branjenika postoje „posebno olakšavajuće okolnosti“ koje ukazuju da se sa

uvjetnom kaznom sa dužim vremenom provjeravanja i izricanjem kazne zatvora u kraćem trajanju, može postići svrha kažnjavanja, odnosno individualna i generalna prevencija.

Ispitujući pravilnost izrečene kazne optuženom Z.A.u i H.J.u, u vezi sa žalbenim navodima kantonalne tužiteljice, kao i branitelja optuženog H.J., ovaj sud je pošao od okolnosti koje je cijenio prvostepeni sud i naveo u pobijanoj presudi.

Tako iz obrazloženja pobijane presude (stranice 59. i 60.), proizilazi da je prvostepeni sud, kao otežavajuće okolnosti na strani optuženih Z.A. i H.J. cijenio jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra (između ostalog, da je broj ovakvih krivičnih djela u stalnom porastu, da se u konkretnom slučaju radilo o drogi Amfetamin), kao i upornost optuženih prilikom izvršenja krivičnog djela, koja se ogleda u učestalosti nabavke i prodaje opojne droge krajnjim konzumentima u inkriminisanom periodu.

S druge strane, kao olakšavajuće okolnosti na strani optuženog Z.A., prvostepeni sud je cijenio da on do sada nije osuđivan, kao i njegove lične prilike (da nema poreskih obveza, da nije upisan kao nositelj prava u katastarskom operatu, da živi sa majkom koja je korisnica prava na stalnu novčanu pomoć u iznosu od 133,95 KM, a koje pravo ostvaruje po osnovu 70% invaliditeta), pa je imajući u vidu sve navedene otežavajuće i olakšavajuće okolnosti, kao i visinu zapriječene kazne za predmetno krivično djelo, ovog optuženog osudio na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, nalazeći da će se sa takvom kaznom moći postići svrha kažnjavanja propisana odredbom člana 42. KZ FBiH i uticati na ovog optuženog da više ne čini krivična djela.

Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog H.J., prvostepeni sud je cijenio da je on do sada neosuđivan, da se radi relativno mladoj osobi (1995. godište), te njegove lične prilike koje sud utvrđuje iz dokaza odbrane (da nije upisan kao nosilac prava u katastarskom operatu i da je na birou od 06.07.2022. godine), kao i da se u konkretnom slučaju radilo o prodaji manjih količina opojne droge za iznose od 10,00 do 20,00 KM. Obzirom da prvostepeni sud nalazi da sve navedene olakšavajuće okolnosti na strani ovog optuženog imaju obilježja osobito olakšavajućih okolnosti koje ukazuju da se i ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja, to je našao osnovanim da se primjenom odredaba člana 50. i 51. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, ovom optuženom izrekne kazna zatvora ispod zakonom propisanog minimuma za predmetno krivično djelo, odnosno kazna zatvora u trajanju od 8 (osam) mjeseci, smatrajući da će se sa ovom krivično pravnom sankcijom ostvariti svrha kažnjavanja, kako sa aspekta specijalne tako i generalne prevencije.

Obzirom da se kantonalna tužiteljica u žalbi uopće ne bavi ovako datim razlozima prvostepenog suda i ne dovodi u pitanje niti jednu od okolnosti koje je prvostepeni sud cijenio prilikom izbora vrste i visine krivičnopravne sankcije u odnosu na optužene Z.A. i H.J., već uopšteno navodi da izrečenim krivičnopravnim sankcijama nije u dovoljnoj mjeri izražena društvena osuda učinjenog krivičnog djela, to je onda valjalo takvu žalbu odbiti kao neosnovanu, jer se njome ne dovodi u pitanje pravilnost pobijane presude u tom dijelu.

Nadalje, kada su u pitanju žalbeni navodi branitelja optuženog H.J. kojima ukazuje da na strani optuženog postoji „još olakšavajućih okolnosti“ koje je sud trebao cijeliti i njegovom branjeniku izreći uvjetnu osudu sa dužim rokom provjeravanja i kaznu zatvora u kraćem trajanju, ovaj sud nalazi da se njima ne dovodi u pitanje pravilnost odluke suda u tom dijelu.

Naime, prvostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude naveo koje okolnosti je prilikom odlučivanja o vrsti i visini krivičnopravne sankcije cijenio, nalazeći da one opravdavaju blaže kažnjavanje optuženog, shodno odredbi članu 50. i člana 51. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, a koji se u žalbi branitelja ne dovode u pitanje. U vezi s tim, neosnovano se u žalbi branitelja navodi da je sud trebao cijeniti priznanje njegovog branjenika dato u ranoj fazi istrage, obzirom da to ne proizilazi iz Zapisnika o ispitivanju osumnjičenog broj T06 0 KTOV 0029211 21 od 17.02.2022. godine, datog u Kantonalnom tužiteljstvu Travnik (u kojem ovaj optuženi opisuje da je on povremenu uzimao drogu za svoje potrebe, a da unazad dvije godine istu ne konzumira), a niti je ovaj optuženi priznao krivnju u postupku izjašnjenja o krivnji pred sudijom za prethodno saslušanje, a niti tokom glavnog pretresa, a koje priznanje bi uticalo na efikasnost i ekonomičnost postupka, a time i na odmjeravanje kazne. Nadalje, ni druge okolnosti koje branitelj u žalbi navodi (da se optuženi iskreno kaje i da obećava da to više neće raditi, da je krivično djelo izvršeno u kraćem vremenskom periodu, te da je kritični događaj desio prije tri godine), nisu od takvog značaja na odluku u pogledu vrste i visine krivičnopravne sankcije koju je prvostepeni sud izrekao optuženom H.J.u. Ovo posebno, jer je u konkretnom slučaju prvostepeni sud utvrdio postojanje naročito olakšavajućih okolnosti koje ukazuju da se i ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja i ovom optuženom izrekao kaznu ispod zakonom propisanog minimuma za predmetno krivično djelo.

Stoga su neprihvatljivi žalbeni navodi branitelja optuženog H.J., da na strani njegovog branjenika postoje „posebno olakšavajuće okolnosti“ koje ukazuju da bi se i uvjetnom osudom postigla svrha kažnjavanja, jer je prvostepeni sud i utvrdio postojanje osobito olakšavajućih okolnosti koje ukazuju da se i ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja i ovom optuženom za krivično djelo za koje ga je oglasio krivim, odmjerio kaznu ispod zakonom zakonom propisanog minimuma za ovo krivično djelo u trajanju navedenom u izreci pobijane presude. Iz tih razloga ni žalbom branitelja optuženog H.J., nije dovedena u pitanje pravilnost odluke o kazni ovom optuženom.

Pobijajući prvostepenu presudu u njenom osuđujućem dijelu, a zbog odluke o troškovima krivičnog postupka, branitelj optuženog H.J. u žalbi navodi da je ona neosnovana i nepravična, jer je zasnovana na pravno nerelevantnim okolnostima (da njegov branjenik radi na dnevnicu i da je po zanimanju vozač motornih vozila), a posebno jer je optuženi prijavljen na birou na zapošljavanje i nije upisan kao nositelj prava u katastarskom operatu.

Ni ovaj žalbeni prigovor optuženog H.J. nije osnovan.

Odredbom člana 202. stav 1. ZKP FBiH je propisano da će sud, kad optuženog ogласi krivim, izreći u presudi da je on dužan da naknadi troškove krivičnog postupka, dok je odredbom člana 202. stav 4. ZKP FBiH propisano da sud u odluci kojom rješava o troškovima, može osloboditi optuženog dužnosti da naknadi u cjelini ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 199. stava 2. tačke od a) do h) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog ili osobe koju je on dužan da izdržava, a ako se ove okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudija može izdati posebno rješenje kojim oslobađa optuženog dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Slijedi, da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je optuženog H.J. obavezao da plati troškove krivičnog postupka u smislu člana 202. stav 1. ZKP FBiH, obzirom da je pobijanom presudom oglašen krivim za predmetno krivično djelo. Stoga, kako ni branitelj u žalbi ne tvrdi da bi plaćanjem ovih troškova na koje je optuženi obavezan, bilo dovedeno u pitanje njegovo

izdržavanje ili osobe koju je on dužan da izdržava, to su onda suprotni žalbeni navodi branitelja optuženog H.J. neosnovani i ne dovode u pitanje pravilnost takve odluke suda.

Iz navedenih razloga je ovaj sud, žalbe kantonalne tužiteljice iz Travnika i branitelja optuženog H.J., izjavljene u odnosu na tačku I. 3. izreke pobijane presude, kojom su optuženi Z.A. i H.J. oglašeni krivim zbog krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, kao i žalbu kantonalne tužiteljice iz Travnika u odnosu na tačku III izreke, kojom je optuženi H.J. oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH, odbio kao neosnovane i u tom dijelu potvrdio prvostepenu presudu, na osnovu člana 328. ZKP FBiH.

Osporavajući zakonitost pobijane presude, u dijelu u kojem su optuženi B.T. i A.A. oglašeni krivim (tačka I. 1. i I. 4. izreke), njihovi branitelji u žalbama navode da je svjedokinja O.N. bila policijski informator, te da, pošto ne postoji naredba sudije za prethodni postupak o određivanju te posebne istražne radnje, iskaz ove svjedokinje koji je dat u ovom krivičnom predmetu predstavlja nezakonit dokaz, a time i svi dokazi koji su pribavljeni na osnovu iskaza ovog svjedoka (službena zabilješka Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine, naredba za pretresanje MUP-a Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, zapisnik o pretresanju MUP-a Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP-a Travnik broj 02/3-3-146/21 od 23.12.2021. godine, a slijedom ovih dokaza i provedeno hemijsko vještačenje Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja Sarajevo, broj 09-18/2-03-5-1056 od 30.08.2021. godine i broj 09-18/2-03-5-148 od 04.02.2022. godine). Branitelji smatraju da je na navedeni način učinjena bitna povreda odredba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH

Ovi žalbeni prigovori ne dovode u pitanje zakonitost pobijane presude.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude (stranice 25. i 26.) slijedi da se prvostepeni sud izjašnjavao na takve istaknute prigovore branitelja ovih optuženih, te naveo razloge zbog kojih nalazi da nije dokazano niti utvrđeno da je ova svjedokinja korištena kao informator u smislu odredbe člana 130. stav 2. tačka e) ZKP FBiH, a niti da su u konkretnom predmetu provedene posebne istražne radnje, u smislu navedene zakonske odredbe. Obzirom da se datim razlozima suda branitelji u žalbi i ne bave, već navode da se O.N. prethodnu noć (22.12.2021. godine) sastala sa optuženim Z.A. i sa njim provela duži vremenski period, a zatim u jutarnjim časovima otišla u policiju, na osnovu čega iznose vlastite zaključke da je taj svjedok "očigledno" postupao po instrukcijama i nalogima policijskih službenika, pri tome ničim ne potkrijepljuju takve svoje žalbene tvrdnje da je O.N. korištena kao informator u smislu odredbe člana 130. stav 2. tačka e) ZKP FBiH, onda ovaj sud takve žalbene prigovore, kao i da je učinjena bitna povreda odredba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, usljed paušalnosti, sud nije mogao ni ispitati.

Branitelji optuženih A.A. i B.T. u žalbama prigovaraju da je pobijana presuda obuhvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, jer je zasnovana na hemijskom vještačenju FMUP Sarajevo broj 09-18/2-03-5-148 od 04.02.2022. godine koje je rezultat "ploda otrovne voćke", obzirom da u konkretnom slučaju nije provedena radnja otvaranja i pregleda privremeno oduzetih predmeta (opojne droge), u smislu odredbi člana 82. i 85. ZKP FBiH. U vezi s tim navode, da u zapisnicima o pretresanju nije konstatovano da su ti predmeti i fotografisani prilikom pretresa, pa se ne može prihvatiti stav suda da nije bilo

potrebe za popisom, otvaranjem i pregledom privremeno oduzetih predmeta radi njihove identifikacije.

Ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Najprije valja istaći da odredba člana 76. ZKP FBiH, koja propisuje sadržaj zapisnika o pretresanju, ne nalaže obavezu da se u tim zapisnicima evidentira i okolnost da su privremeno oduzeti predmeti i fotografisani, pa žalbeni navodi branitelja da u zapisnicima o pretresanju nije konstatovano da su ti predmeti (opojna droga) i fotografisani prilikom pretresa, su bez osnova.

Nadalje, odredbom člana 82. stav 1. ZKP FBiH je propisano, da će se nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija i o tome izdati potvrda, a u stavu 2. ove odredbe, ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i dokumentacija će se staviti u omot i zapečatiti, dok je odredbom člana 85. stav 1. ZKP FBiH propisano, da otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije čiji popis nije moguć, zbog čega su stavljeni u poseban omot i zapečaćeni, vrši tužitelj ili ovlaštena službena osoba na osnovu pismenog odobrenja koje je izdao tužitelj.

Iz obrazloženja pobijane presude (stranice 22. do 24.), slijedi da je prvostepeni sud izjašnjavajući se na istovjetne istaknute prigovore branitelja ovih optuženih, dao sasvim konkretne i određene razloge za svoj zaključak da u konkretnom slučaju nije bilo neophodno da se u smislu odredbe člana 85. ZKP FBiH, izvrši otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta (opojne droge), koju su pronašli policijski službenici prilikom pretresa obiteljske kuće vlasništvo A. V., a koju koristi optuženi A.A., dana 02.06.2021. godine (o čemu je sačinjen zapisnik o pretresanju broj: 02/3-3-24/21 dana 02.06.2021. godine i potvrda o privremenom oduzimanju predmeta broj: 02/3-3-71/21 od dana 02.06.2021. godine, koju je potpisao A..V., otac optuženog A.A.), kao i dana 23.12.2021. godine prilikom pretresa kuće koju koristi optuženi A.A. i vikend objekta u vlasništvu ovog optuženog (o čemu je sačinjen zapisnik o pretresanju broj: 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine i potvrda o privremenom oduzimanju predmeta broj: 02/3-3-146/21 od 23.12.2021. godine, koju je potpisao B.T.). Pri tome je sud, između ostalog, naveo da su u tim zapisnicima i potvrdama privremeno oduzeti predmeti pobrojani i detaljno opisani, da je uz sve to prilikom pretresa urađena i fotodokumentacija iz koje su vidljivi svi ti predmeti koji su detaljno opisani u zapisnicima o pretresanju kao i potvrdama o privremenom oduzimanju, zatim da su oduzeti predmeti bili pod nadzorom Općinskog suda u Travniku koji je svojim naredbama odredio način čuvanja istih, da u svemu nema nikakvih odstupanja niti različitosti u samim nalazima o vještačenju oduzete materije, te da je na vještačenje nesporno dostavljeno sve što je oduzeto i na što prilikom pretresa nije bilo primjedbi. Dakle, iz navedenog slijedi da prvostepeni sud nalazi da je u konkretnom slučaju osigurana istovjetnost privremeno oduzetih predmeta koji su i bili predmet hemijskog vještačenja, čija se zakonitost osporava u žalbi branitelja optuženih B.T. i A.A.. Međutim, tim konkretnim razlozima suda se ovi branitelji u žalbi uopće i ne bave, već iznose proizvoljne žalbene tvrdnje da su navedene radnje prema odredbi člana 85. ZKP FBiH, u konkretnom slučaju bile obavezne i da je na taj način trebao postupiti i prvostepeni sud. Stoga, žalbeni prigovori branitelja ovih optuženih, da je pobijana presuda zasnovana na hemijskom vještačenju broj 09-18/2-03-5-148 od 04.02.2022. godine koje je rezultat “ploda otrovne voćke”, pa da je time učinjena bitna povreda odredba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, su neosnovani.

Daljim žalbenim navodima branitelja optuženih A.A. i B.T. se osporava zakonitosti provedenih dokaza optužbe: službene zabilješke Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine, Naredbe za pretresanje MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, Zapisnika o pretresanju MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta MUP SBK Travnik broj 02/3-3-146/21 od 23.12.2021. godine, a slijedom toga i provedenog hemijskog vještačenja Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja Sarajevo broj 09-18/2-03-5-148 od 04.02.2022. godine, navodeći da je pobijana presuda zasnovana na ovim nezakonitim dokazima na kojima se presuda ne može zasnovati u smislu člana 2. u vezi sa članovima 71. i 72. ZKP FBiH, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH. Takve žalbene prigovore ovaj sud ocjenjuje neosnovanim, a iz razloga koji slijede:

U vezi s tim, ovaj sud najprije nalazi da su neosnovani žalbeni navodi branitelja ovih optuženih, kojima ukazuju na nezakonitost službene zabilješke Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine, navodima da je sudija za prethodni postupak u vezi sa usmenim zahtjevom policijskih službenika za izdavanje naredbe za pretres, bio dužan sačiniti zapisnik o navedenom usmenom zahtjevu za pretres, koji zapisnik bi sadržavao samu naredbu za pretres koju je izdao sudija, a ne predmetnu službenu zabilješku.

Naime, odredbom članova 70. i 71. ZKP FBiH je predviđena mogućnost da se naredba o pretresanju može donijeti i na osnovu usmenog zahtjeva, u slučaju kada postoji opasnost od odlaganja, u kom slučaju će sud dalji tok razgovora zabilježiti. Nadalje, kada sudija za prethodni postupak, u skladu sa odredbom člana 71. stav 1. ZKP FBiH, odluči da izda naredbu za pretresanje na osnovu usmenog zahtjeva, podnositelj zahtjeva (a ne sudija za prethodni postupak), će sam sačiniti naredbu u skladu sa članom 72. istog zakona i sadržinu iste, u smislu odredbe člana 71. stav 2. ZKP FBiH, pročitati u cjelini sudiji za prethodni postupak.

Iz navedenog slijedi da forma u kojoj je sudija za prethodni postupak zabilježio dalji tok razgovora u vezi usmeno podnesenog zahtjeva policijskih službenika za izdavanje naredbe za pretresanje, nije od uticaja na zakonitost te usmene naredbe sudije za prethodni postupak. Stoga, to što je u konkretnom slučaju sudija za prethodni postupak Općinskog suda u Travniku zabilježio tok razgovora sa policijskim službenicima MUP-a SBK/KSB, kroz formu službene zabilješke povodom njihovog usmenog zahtjeva za izdavanje naredbe za pretresanje koju je pri tome sačinio podnositelj takvog zahtjeva, nasuprot stavu iz žalbi branitelja optuženih B.T. i A.A., znači da je sudija za prethodni postupak i postupio u skladu, a ne protivno odredbi člana 70. stav 2. ZKP FBiH.

Nisu osnovani ni žalbeni navodi branitelja optuženih B.T. i A.A. kojima prigovaraju zakonitosti naredbe za pretresanje stana, drugih prostorija, osoba i pokretnih stvari MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine i drugih dokaza pribavljenih nakon izvršenog pretresa, navodeći da se predmetna naredba (a niti usmena naredba suda), nije odnosila na optuženog B.T., već na optuženog A.A., zbog čega optuženi B.T. (koji je rođak optuženog A.A. i koji je bio zatečen prilikom pretresa) nije ni mogao potpisati zapisnik o pretresanju prostorija koje su tom prilikom pretresene, a niti se ovom optuženom mogla uručiti potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, jer on sa tim predmetima nema nikakve veze.

Odredba člana 72. tačka f) ZKP FBiH propisuje da naredba za pretresanje sadrži i određivanje ili opis mjesta, prostorija ili osoba koje se traže, sa navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličnog za sigurno utvrđivanje identiteta

Iz Službene zabilješke sudije za prethodni postupak Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine, kao i u vezi s tim sačinjene Naredbe MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21, slijedi da je na osnovu usmenog zahtjeva ovlaštenih službenih lica izdata naredba za pretresanje stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari (a ne za pretresanje osobe), odnosno za pretres kuće, okućnice i vikend kuće na adresi Putiš bb, općina Busovača, koju koristi optuženi A.A., a kako je to i navedeno u službenoj zabilješci Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine, temeljem koje je sačinjena predmetna naredba.

Dakle, obzirom da se u konkretnom slučaju radilo o pretresanju stana i ostalih prostorija, to znači da je u toj naredbi bilo nužno navesti određene podatke (adresu objekta, ime vlasnika/korisnika objekta i dr.), a sve s ciljem identifikacije objekta koji se pretresa, kako to propisuje odredba člana 72. tačka f) ZKP FBiH, a na koji način je u konkretnom slučaju i postupljeno, navođenjem u naredbi da je potrebno izvršiti pretres kuće, okućnice i vikend kuće na adresi Putiš bb, općina Busovača, koju koristi optuženi A.A.. Dakle, navođenje imena korisnika objekta u Putišu bb. Busovača, koji je bio predmet pretresanja (A.A.) u predmetnoj službenoj zabilješci sudije za prethodni postupak Općinskog suda u Travniku, a povodom nje i sačinjenoj naredbi za pretresanje, je izvršeno isključivo radi identifikacije samog objekta koji se treba pretresti.

Da se radi o vikend objektu na adresi Putiš bb, općina Busovača (čiji je korisnik A.A.), na koji je glasila naredba za pretresanje, proizilazi ne samo iz tih podataka koji su navedeni u naredbi za pretresanje, već i time što je prilikom pretresanja istovremeno utvrđeno da taj objekat koji se pretresa, pored optuženog A.A., koristi i drugo lice i to optuženi B.T., koji je i zatečen u tom objektu i koji je potpisao potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta, koja sadrži pouku licu od kojeg se predmeti oduzimaju da ima pravo na izjavljivanje žalbe, u smislu odredbe člana 83. stav 1. ZKP FBiH. Osim toga, ni branitelji ovih optuženih ne osporavaju okolnost da je optuženi B.T. zatečen u vikend objektu koji je obuhvaćen predmetnom naredbom za pretresanje, a niti da je on ujedno i korisnik tog objekta.

Stoga se u žalbi neosnovano navodi da se predmetna naredba za pretresanje nije odnosila na optuženog B.T., pa da on zbog toga nije ni mogao potpisati zapisnik o pretresanju prostorija koje su tom prilikom pretresene, niti se ovom optuženom mogla uručiti potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, jer on sa tim predmetima nema nikakve veze, obzirom da se predmetna naredba odnosila na pretresanje objekta, a kako je to prethodno rečeno.

Dakle, to što je optuženi B.T., koji je prilikom pretresanja vikend objekta na adresi Putiš b.b., općina Vitez, koje koristi optuženi A.A., ujedno zatečen u tom objektu za koje je utvrđeno da i on (pored A.A.) koristi taj objekat, a što se u žalbi branitelja optuženih ne dovodi u pitanje, te da je on zatim kao korisnik tog objekta čiji je pretres izvršen, potpisao predmetni zapisnik o izvršenom pretresanju, a potom i potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta, ne čini nezakonitom naredbu za pretresanje stana, drugih prostorija, osoba i pokretnih stvari, MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, a time i druge dokaze pribavljene nakon izvršenog pretresa, a kako se to neosnovano u žalbama ukazuje.

U vezi s tim, okolnost da je prilikom pretresanja kuće, okućnice i vikend kuće na adresi Putiš bb, općina Busovača, koju koristi optuženi A.A. izvršen i pretres lica -optuženog B.T., kojom prilikom je od njega oduzet mobilni telefon marke "Oukitel" plave boje sa prozirnom maskom, ne dovodi u pitanje zakonitost pobijane presude.

Ovo iz razloga, jer pobijana presuda nije ni zasnovana na dokazima pribavljenim pretresom optuženog B.T., jer kao što je to već prethodno rečeno, prvostepeni sud je našao da dokazi optužbe koji se odnose na vještačenje privremeno oduzetih mobilnih telefona (oduzetih dana 13.06.2021. i 23.12.2021. godine), uključujući time i mobilnog telefona marke Oukitel plave boje sa prozirnom maskom, oduzet prema potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta MUP SBK/KSB broj: 02/3-3-146/21 od 23.12.2021. godine od optuženog B.T., kao i svi dokazi koji su proistekli iz navedenih nalaza (stranice 20. do 22.), predstavljaju nezakonite dokaze u smislu odredbe člana 11. stav 2. ZKP FBiH, jer su isti pribavljeni povredom člana 65. stav 2. ZKP FBiH, obzirom da je propušteno da se izvrši radnja pretresanje privremeno oduzetih mobilnih telefona prije upućivanja istih na vještačenje.

Stoga, kako prvostepeni sud pobijanu presudu nije zasnovao na tom dokazu (mobilnom telefonu marke Oukitel plave boje sa prozirnom maskom), koji je prilikom pretresa sada optuženog B.T. od njega privremeno i oduzet, a niti na dokazima proisteklim iz tog privremeno oduzetog predmeta, to onda žalbeni prigovori branitelja ovog optuženog da je izvršen pretres ovog optuženog, a da to nije prethodno odobreno, ne dovode u pitanje zakonitost pobijane presude.

Žalbeni navodi branitelja optuženih B.T. i A.A., da su policijski službenici na tipiziranom i unaprijed spremnom obrascu, mimo odobrenja sudije za prethodni postupak u Naredbi za pretresanje MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, na zadnjoj stranici naredbe dopisali "pretresanje izvršeno bez prisustva osumnjičenog A.A.", ne dovode u pitanje zakonitost te naredbe.

Naime, iz Službene zabilješke sudije za prethodni postupak Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine (kao što je to već prethodno rečeno), slijedi da je na osnovu usmenog zahtjeva ovlaštenih službenih lica izdata naredba za pretresanje, u skladu sa odredbama člana 67. i 71. ZKP FBiH, temeljem koje su ovlaštena službena lica i sačinila Naredbu za pretresanje broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, a u skladu sa odredbom člana 72. ZKP FBiH. Iz sadržine te naredbe dalje slijedi, da je na strani 2. zadnji pasus predmetne naredbe napisano plavom hemijskom olovkom "pretresanje izvršeno bez prisustva osumnjičenog A.A.. Pretresu prisutan rođak osumnjičenog T.B., koji je preuzeo naredbu".

Međutim, nasuprot stavu iz žalbe, ne radi se o "dopisivanju" elemenata koje mora sadržavati naredba za pretresanje u smislu člana 72. tačke a) do j) ZKP FBiH, već se radi o postupanju ovlaštenih službenih lica prilikom izvršenja te naredbe, u obimu kako je to i određeno u toj naredbi koja je sačinjena na osnovu Službene zabilješke sudije za prethodni postupak Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 197150 21 Kpp od 23.12.2021. godine. Stoga, žalbeni navodi branitelja optuženih B.T. i A.A., da su policijski službenici na navedeni način postupali mimo odobrenja sudije za prethodni postupak, od strane ovog suda su ocijenjeni kao neosnovani.

Neosnovani su i žalbeni navodi branitelja optuženih A.A. i B.T. da ovlašteno službeno lice Purić Amir, kao podnositelj usmenog zahtjeva za izdavanje naredbe za pretresanje, nije sam sačinio naredbu za pretres MUP SBK Travnik broj 02/3-3-49/21 od 23.12.2021. godine, već njegov kolega Hodžić Seferin, a što je suprotno odredbi člana 71. stav 2. ZKP FBiH, koja propisuje da će podnositelj takvog zahtjeva sam sastaviti naredbu za pretres. Ovo iz razloga, jer iz uvodnog dijela pomenute naredbe je upravo navedeno ime i ovog policijskog službenika Purić Amira, kao ovlaštene službene osobe koja je u skladu sa članom 72. ZKP FBiH i sačinila predmetnu naredbu.

Branitelji optuženih Đ.O. i B.T., u žalbi dalje prigovaraju da, iako je sud njihove branjenike oglasio krivim za krivično djelo Posjedovanje i omogućavanje uživanje opojnih droga iz člana 239. stav 3. KZ FBiH, koje je blaže u odnosu na krivično djelo koje im je stavljeno na teret optužnicom (krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. u sticaju sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH), smatraju da je sud time prekoračio optužnicu. Tvrde da je sud izmijenio optužnicu stavljajući u činjenični opis optužbe bitno obilježje djela bez koje izmjene se ovi optuženi ne bi mogli oglasiti krivim, tako što je najprije ispustio riječi “radi prodaje”, a zatim dodao “svjestan da je posjedovanje opojne droge zakonom zabranjeno, pa je neovlašteno posjedovao ...”. Branitelj optuženog Đ.O. navodi i da su od strane suda pri tome dodati i novi stavovi člana 4. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, a član 17. zamijenjen članom 19. tog zakona, a u tom pravcu se ne daju razlozi u obrazloženju pobijane presude za takvu izmjenu niti pojašnjenje šta iz tih odredbi proizilazi. Stoga branitelji smatraju da je na navedeni način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačke j) i k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni prigovori su djelimično osnovani.

Prije svega, pri ocjeni da li su u konkretnom slučaju iz činjeničnog opisa djela iz optužnice u izreci pobijane presude ispuštene, odnosno dodane činjenice i okolnosti koje bi mogle dovesti u pitanje identitet presude i optužbe, odgovor treba tražiti u odredbi člana 295. stav 1. ZKP FBiH, koja između ostalog propisuje da se presuda može odnositi samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici. Smisao ove odredbe je da u krivičnom postupku osigura ostvarenje značajnih načela krivičnog postupka. Naime, navedenom odredbom osigurava se primjena akuzatorskog načela, u smislu da je tužitelj taj koji određuje predmet postupka, pa prema tome i predmet presude, a tom odredbom omogućava se i kontradiktornost glavnog pretresa. Navedena zakonska odredba ima za cilj i osiguranje prava optuženog na odbranu jer on, putem sadržaja optužnice, mora biti upoznat sa djelom za koje se tereti kako bi mogao pripremiti svoju odbranu. Osim toga, ova odredba ima za cilj i da osigura potpuno objektivan položaj suda tokom suđenja. Iz navedenih razloga je zakonom i propisano da prekoračenje optužbe predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH.

Stoga je pri ocjeni osnovnosti žalbenih navoda branitelja optuženih Đ.O. i B.T., kojima se ukazivalo da je prvostepeni sud svojom presudom prekoračio optužbu u odnosu na njihove branjenike, ovaj sud imao u vidu sadržaj i značaj izvršenih izmjena u činjeničnom opisu djela u izreci prvostepene presude u odnosu na opis djela u optužnici.

Tako iz činjeničnog opisa djela u optužnici (u odnosu na krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH), a u dijelu koji je

relevantan za odluku o tome da li je pobijanom presudom prekoračena optužba, proizilazi da se optuženi Đ.O. tereti da je pod tačkom 3) optužnice „... iako svjestan da je prodaja, prijenos i držanje droge radi prodaje zabranjeno suprotno odredbi čl. 4. i 17. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga ... kod sebe neovlašteno radi prodaje držao ručno motanu cigaretu tzv. “Džoint“, sa sadržajem opojne droge Cannabis , neto mase 0,791 grama...“, a optuženi B.T., da je pod tačkom 4) optužnice „...iako svjestan da je prodaja, prijenos i držanje droge radi prodaje zabranjeno, suprotno odredbi čl. 4. i 17. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga ... neovlašteno radi prodaje držao i prodavao opojnu drogu Amfetamin drugim osobama ... od Tarika Brkić oduzeli jedan crveno-prozirni pvc zamotuljak sa opojnom drogom Amfetamin, neto mase 3,013 grama“

Prvostepeni sud je iz činjeničnog opisa djela u izreci pobijane presude izostavio navode „radi prodaje“, tako što je umjesto “svjestan da je prodaja, prijenos i držanje droge radi prodaje zabranjeno... kod sebe neovlašteno radi prodaje držao...” naveo “svjestan da je posjedovanje opojne droge zakonom zabranjeno...neovlašteno posjedovao...” i optužene Đ.O. i B.T. oglasio krivim za krivično djelo Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stava 3. KZ FBiH, nalazeći da oni nisu navedenu opojnu drogu koja se kod njih nalazila, držali radi dalje prodaje, već radi lične upotrebe, pa ne može biti govora o prekoračenju optužbe. Ovo tim prije, jer iz navedenog proizilazi da je optužnica sadržavala navod da su optuženi bili svjesni da je držanje (posjedovanje) opojne droge zakonom zabranjeno i da su je oni neovlašteno držali (posjedovali). Pri tome, naznake činjenica o količini droge, te mjestu i vremenu posjedovanju droge su istovjetne i u optužnici i u presudi, a presuda se odnosi na iste osobe koje su optužene i na djelo koje je bilo predmet optužbe sadržane u optužnici.

Izvršenim izmjenama nije povrijeđeno načelo akuzatornosti, jer je optužbom za neovlašteno držanje radi prodaje opojne droge, bilo obuhvaćeno i neovlašteno posjedovanje opojne droge, pa ni pravo optuženog na odbranu, jer je odbrana od optužbe za neovlašteno držanje radi prodaje opojne droge podrazumjevala odbranu za samo neovlašćeno posjedovanje opojne droge. Iz tih razloga, izvršenim izmjenama činjeničnog opisa djela u presudi u odnosu na činjenični opis u optužnici, nije narušen ni objektivni položaj suda.

Slijedi da žalbene tvrdnje branitelja ovih optuženih, da je na navedeni način pobijanom presudom povrijeđen objektivni identitet presude i optužbe, protivno odredbi člana 295. ZKP FBiH i da je time učinjena bitna povreda iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH, nisu osnovane.

Iz navedenog su neosnovani i žalbeni navodi branitelja optuženog B.T. da objektivni i subjektivni elementi krivičnog djela Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3. ZKP FBiH, nisu bili sadržani u tački 4. izreke optužnici, već samo konstatacija da su policijski službenici tog dana oduzeli određene predmete od određenih lica.

U vezi s tim, obzirom da je u tački I. 3. izreke optužnice, optuženom Đ.O.u stavljeno na teret da je opisanim radnjama postupao “suprotno odredbi člana 4. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga (Službeni Glasnik BiH broj 8/06, 103/08 i 51/11)”, to navođenje stavova 2. i 3. člana 4. tog zakona u tački I. 2. izreke pobijane presude, nasuprot stavu iz žalbe branitelja optuženog Đ.O., ne predstavlja dodavanje novih blanketnih propisa, obzirom da se radi o konkretizaciji iste zakonske odredbe člana 4. navedenog zakona, koji je optužnica već sadržavala.

Međutim, nasuprot tome, osnovano se u žalbi branitelja optuženog Đ.O. navodi, da je prvostepeni sud umjesto ranije navedene zakonske odredbe člana 17. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga dodao novi član 19. tog zakona, a da za to nije dao razloge u obrazloženju pobijane presude. Naime, tačkom I. 3. izreke optužnice, ovom optuženom je stavljeno na teret da je opisanim radnjama postupao suprotno odredbama člana 4. i 17. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, dok je tačkom I. 2. izreke pobijane presude, ovaj optuženi oglašen krivim da je opisanim radnjama postupao suprotno odredbi člana 4. stav 2. i 3., te člana 19. tog zakona. Kako prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude, nije uopće dao razloge o tome zašto nalazi da je ovaj optuženi povrijedio odredbu člana 19. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, a ne član 17. tog zakona koja zakonska odredba mu se optužnicom stavlja na teret, a zatim i zašto smatra da time nije povrijedio odredbu člana 295. stav 1. ZKP FBiH, to prvostepena presuda nema razloga o tim odlučnim činjenicama. Stoga je na navedeni način, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, u odnosu na tačku I. 2. izreke pobijane presude.

Obzirom da branitelj optuženog B.T. takav žalbeni prigovor nije istakao, a da je prvostepeni sud intervenciju u činjeničnom dijelu presude, kada je u pitanju navedeni blanketni propis, učinio i u odnosu na optuženog B.T. na isti način kao i u odnosu na optuženog Đ.O., također ne dajući razloge u obrazloženju pobijane presude zbog kojih nalazi da je i ovaj optuženi opisanim radnjama postupao suprotno odredbi člana 19. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, a ne člana 17. tog zakona kako mu se to stavlja na teret u tački I. 4. izreke optužnice, ovaj sud po službenoj dužnosti, na osnovu člana 324. ZKP FBiH, nalazi da takvi razlozi zbog kojih je uložena žalba u odnosu na optuženog Đ.O., postoje i u odnosu na ovog optuženog i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH i u odnosu na optuženog B.T., u tački I. 4. izreke pobijane presude.

Neosnovano se u žalbi branitelja optuženog A.A. prigovara da je u tački 4. optužnice sadržana samo konstatacija da su policijski službenici tog dana oduzeli određene predmete od određenih lica, pa da stoga sud nije mogao u činjeničnom opisu djela u odnosu na njegovog branjenika, dodavati da je on bio svjestan da je prodaja, prijenos i držanje droge radi prodaje zabranjeno i da je neovlašteno radi prodaje držao opojnu drogu amfetamin, čime je izvršio nedozvoljeno dodavanje i modificiranja činjeničnog opisa djela u izreci presude, u odnosu na djelo učinjeno dana 23.12.2021. godine, te učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH.

Naime, nasuprot ovakvim istaknutim žalbenim navodima, iz tačke 4. optužnice slijedi da se optuženom B.T.u i A.A.u, kao i optuženima Z.A.u i H.J.u, stavlja na teret da su “ ... iako svjesni da je prodaja, prijenos i držanje droge radi prodaje zabranjeno ... neovlašteno radi prodaje držali i prodavali opojnu drogu Amfetamin drugim osobama u više navrata i to ... da bi dana 23.12.2021. godine u mjestu Putiš bb, općina Busovača, u vikend kući vlasništvo A.A. ... opojnu drogu u količini od 4.739,79 kg. upakiranu u 5 pvc vrećica, pronašli i oduzeli policijski službenici MUP SBK...“. Kako je optužnica sadržavala navode na koje žalba ukazuje, to su suprotni žalbeni prigovori branitelja optuženog A.A., kao i da je time učinjena bitna povreda odredba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH, neprihvatljivi.

Daljim žalbenim navodima branitelja optuženih Đ.O., B.T. i A.A. se prigovara da je izreka pobijane presude u njenom osuđujućem dijelu, u odnosu na njihove branjenike, protivrječna razlozima presude. Tako navode, da su u obrazloženju pobijane presude navedeni

elementi psihičkog odnosa optuženih prema djelu koji nisu sadržani u izreci presude, odnosno da se u izreci pobijane presude navodi samo svijest optuženih, a u obrazloženju da su optuženi krivično djelo učinili sa direktnim umišljajem, pri čemu sud obrazlaže i svijest i volju kod optuženih. Iz navedenog, smatraju da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branitelja nisu osnovani.

Naime, odredbom člana 300. stav 1. tačka a) ZKP FBiH je propisano da će sud u presudi kojom se optuženi oglašava krivim, izreći za koje se krivično djelo optuženi oglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, kao i onih od kojih ovisi primjena određene odredbe Krivičnog zakona. To dalje znači, kada je u pitanju psihički odnos učinitelja prema djelu, da nije nužno u izreci presudi izričito navesti da su optuženi bili svjesni svog djela i da su ga htjeli, već da se u izreci navedu činjenice i okolnosti iz kojih proizilaze svjesni i voljni elementi krivnje optuženih.

Iz izreke pobijane presude, nasuprot stavu iz žalbi branitelja, slijedi da ona sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi psihički odnos optuženog A.A. u odnosu na krivično djelo Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, kao i činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi psihički odnos optuženih Đ.O. i B.T. u odnosu na krivično djelo Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3. KZ FBiH. Tako iz tačke I.1. izreke, u odnosu na optuženog A.A., proizilazi da su opisani elementi svijesti (da je optuženi bio svjestan da je prodaja, prijenos i držanje opojne droge radi prodaje zakonom zabranjeno), te da je opisan i voljni elemenat umišljaja, obzirom da izreka sadrži navode da je ovaj optuženi neovlašteno radi prodaje držao opojnu drogu, dakle držao opojnu drogu s ciljem prodaje, iz čega slijedi da je to i htio. Nadalje, u tački I. 2. i I. 4. izreke, u odnosu na optužene Đ.O. i B.T., je navedeno da su ovi optuženi bili svjesni da je njihovo djelo zabranjeno (da je posjedovanje opojne droge zakonom zabranjeno), kao i navodi da su, u nedostatku suprotne tvrdnje, iako svjesni zabranjenosti njihovih radnji, opojnu drogu kod sebe neovlašteno posjedovali, iz čega slijedi da su to i htjeli.

Stoga, kako u konkretnom slučaju izreka pobijane presude sadrži sve elemente koje zahtijeva odredba člana 300. stav 1. ZKP FBiH, to se onda ne mogu prihvatiti kao osnovani žalbeni navodi branitelja ovih optuženih, da opis krivičnih djela iz izreke pobijane presude u odnosu na njihove branjenike, ne sadrži elemente psihičkog odnosa optuženih prema djelu, pa stoga nije ni učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na koju se neosnovano ukazuje u žalbama branitelja optuženih A.A., Đ.O. i B.T..

Iz navedenog su neosnovani i žalbeni prigovori branitelja optuženih B.T. i A.A., da po opisu krivičnopравnih radnji iz potvrđene optužnice i izreke prvostepene presude, umišljaj na strani ovih optuženih ne postoji, pa da se stoga o toj činjenici prvostepeni sud nije ni mogao izjašnjavati u obrazloženju pobijane presude, a u vezi s tim je neosnovano i pozivanje branitelja na odluke ovog suda broj 04 0 K 004783 16 Kž 4 od 01.02.2018. godine i broj 04 0 K 006379 19 Kž od 10.05.2019. godine. Naime, u odluci ovog suda broj 04 0 K 004783 16 Kž 4 od 01.02.2018. godine je utvrđeno da činjenični opis djela u izreci pobijane presude uopće ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi psihički odnos optuženog prema djelu, što ovdje iz naprijed navedenih razloga, nije slučaj. Nadalje, u odluci ovog suda broj 04 0 K 006379 19 Kž od 10.05.2019. godine je utvrđena povreda zabrane načela reformatio in peius, obzirom da je

prvostepenom presudom optuženi oglašen krivim po izmijenjenoj optužnici u kojoj je unijet subjektivni element u opis krivičnog djela, a što činjenični opis u optužnici, kao ni izreka ranije donesene presude prvostepenog suda na koju nije bila izjavljena žalba tužitelja, nije sadržavala. Dakle, stavovi iz pomenutih odluka ovog suda nisu primjenjivi na konkretan slučaj.

Neosnovano se u žalbi branitelja optuženog A.A. navodi da je izreka pobijane presude u odnosu na ovog optuženog, u njenom osuđujućem dijelu (tačka I. 1. izreke), nerazumljiva i protivrječna razlozima presude, jer je prvostepeni sud oslobodio ovog optuženog od optužbe da je u vremenskom period od januara do 23. decembra 2021. godine, zajedno sa drugim optuženim licima, neovlašteno radi prodaje držao i prodavao opojnu drogu, nalazeći da postoji sumnja na navodno držanje i prodavanje opojne droge (stranica 74. obrazloženja), pa da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Naime, iz tačke I. 1. izreke pobijane presude, slijedi da je prvostepeni sud optuženog A.A. oglosio krivim da je učinio produženo krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, u vezi sa članom 55. istog zakona, tako što je dana 02.06.2021. godine i 23.12.2021. godine, neovlašteno držao radi prodaje opojnu drogu Amfetamin, u količini koja je prilikom pretresa pronađena i privremeno oduzeta, a kako je to opisano pod tačkom I. 1. izreke, za što je sud u obrazloženju pobijane presude (stranice 26. do 40.), dao sasvim određene razloge, koji se ovakvim žalbenim prigovorima ne dovode u pitanje.

Nadalje slijedi da je tačkom III izreke pobijane presude, optuženi A.A. oslobođen od optužbe da je, zajedno sa optuženim B.T.om, u vremenskom periodu od januara do 23. decembra 2021. godine „neovlašteno radi prodaje držali i prodavali opojnu drogu Amfetamin drugim osobama u više navrata i to: A.Č., M.N., H., A.Č., A.B. B.B., K.B. i H.Đ., za novčane iznose od 10, 20, 30, 40, i 50,00 KM“, jer prvostepeni sud nalazi da iz provedenih dokaza (prvenstveno iskaza svjedoka iz istrage ČA., K.H. B.B., Đ.H. i B.a), proizilazi da su im opojnu drogu prodavali optuženi Z.A. i H.J. (koji su za te radnje tačkom I. 3. izreke i oglašeni krivim), te niko drugi. Iz navedenog je prvostepeni sud zaključio da nije van svake razumne sumnje dokazano da je optuženi A.A. (kao i optuženi B.T.), učinio predmetno krivično djelo, kako je to opisano u tački III izreke pobijane presude, odnosno da nije neovlašteno radi prodaje držao i prodavao opojnu drogu tačno određenim osobama.

Stoga su neutemeljeni žalbeni prigovori branitelja optuženog A.A., da je izreka presude u osuđujućem dijelu, u odnosu na njegovog branjenika, nerazumljiva i protivrječna razlozima presude, jer je sud dao razloge zbog čega smatra da je optuženi A.A. neovlašteno držao radi prodaje opojnu drogu Amfetamin (u količini koja je prilikom pretresa dana 02.06.2021. godine i 23.12.2021. godine pronađena i privremeno oduzeta), a kako je to opisano pod tačkom I. 1. izreke, odnosno zbog čega nalazi da nije dokazano da je ovaj optuženi neovlašteno radi prodaje držao i prodavao opojnu drogu Amfetamin tačno određenim osobama, čija imena se i navode u tački III izreke, pa stoga nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovaj sud nalazi da se neosnovano u žalbi branitelja optuženog Đ.O. ukazuje na protivrječnost izreke razlozima presude, navodeći da njegov branjenik izrekom presude nije oslobođen za krivično djelo iz 238. stav 1. KZ FBiH koje mu se optužnicom stavlja na teret, ali da se u obrazloženju pobijane presude (stranica 44.) navodi da sud nije prihvatio tezu optužbe da

je on držao ručno motanu cigaretu radi dalje prodaje i da je učinio predmetno krivično djelo, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Naime, prvostepeni sud je našao da su u radnjama optuženog Đ.O. sadržana sva bitna obilježja krivičnog djela Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3. KZ FBiH, a ne krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja o stavljanje u promet opojne droge iz člana 238. stav 1. KZ FBiH koje mu se optužnicom stvaljalo na teret, za što je u obrazloženju pobijane presude (stranice 40. do 44.) dao sasvim određene razloge. Stoga, kako je prvostepeni sud utvrdio da je optuženi Đ.O. kod sebe neovlašteno posjedovao jednu ručno motanu cigaretu tzv „Džoint“, sa sadržajem opojne droge Cannabis, neto mase 0,791 grama, koja je prilikom pretresa kuće i okućnice koju on koristi i pronađena, a ne da je držao ručno motanu cigaretu radi dalje prodaje, u kom kontekstu je u obrazloženju pobijane presude i navedena rečenica „da sud nije prihvatio tezu optužbe da je on držao ručno motanu cigaretu radi dalje prodaje“, koju branitelj selektivno navodi u žalbi, ne čini tačku I. 2. izreke protivrječnu razlozima presude. Stoga su neosnovani žalbeni navodi da je izreka pobijane presude protivrječna razlozima i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Osporavajući zakonitost pobijane presude, branitelj optuženog Đ.O. u žalbi dalje navodi da je tačka I. 2. izreke pobijane presude nerazumljiva, jer se u njoj kao mjesto izvršenja krivičnog djela navodi „na području Starog Viteza, kao i TR „Z.“ općina Vitez, a da iz obrazloženja presude proizilazi da se ručno motana cigareta tzv „džoint“, koja je predata od strane optuženog prilikom pretresa, nalazila na spratu kuće u dnevnom boravku (na polici komode kraj televizora). Smatra da nije jasno mjesto izvršenja krivičnog djela za koje je njegov branjenik oglašen krivim i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Takve žalbene navode ovaj sud ocjenjuje neosnovanim, jer iz Službene zabilješke sudije za prethodni postupak Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 189871 21 Kpp od 13.06.2021. godine i slijedom toga sačinjene Naredbe MUP-a SBK/KSB broj 02/3-3-27/21 od 13.06.2021. godine, proizilazi da je naređen pretres porodične kuće, pratećih objekata, vozila, okućnice, trgovačke radnje „Z.“ locirane u Starom Vitezu, korisništvo i vlasništvo optuženog Đ.O., a zatim iz Zapisnika o pretresanju broj 02/3-3-27/21 od 13.06.2021. godine i Potvrde o privremenom oduzimanju broj 02/3-3-78/21 od 13.06.2021. godine, MUP-a SBK/KSB Travnik, slijedi da je prilikom pretresa, između ostalog, pronađena i privremeno oduzeta jedna ručno motana cigareta bijele boje tzv „Džoint“. Iz navedenog Zapisnika o pretresanju slijedi da je mjesto navedeno u tački I. 2. izreke, na koje u žalbi ukazuje branitelj, predstavlja mjesto gdje se nalaze objekti koje koristi i čiji je vlasnik optuženi Đ.O., koji su bili predmet pretresa, a u kojima je i pronađena jedna ručno motana cigareta tzv „Džoint“ (na spratu kuće u dnevnom boravku, na polici komode, pored televizora), kako je to i konstatovano u Zapisniku o pretresanju broj 02/3-3-27/21 od 13.06.2021. godine, a kako to navodi i prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude (stranice 40. do 44.). Stoga, tačka I. 2. izreke pobijane presude nije nerazumljiva, čime nije ni učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Međutim nasuprot tome, ovaj sud nalazi da se osnovano u žalbi branitelja optuženog A.A. prigovara da je tačka I. 1. izreke pobijane presude nerazumljiva, jer se u njoj navodi da je njegov branjenik držao radi prodaje opojnu drogu amfetamin u količini od 6.334,537 kg (dana 02.06.2021. godine) i u količini od 4.739,79 kg (dana 23.12.2021. godine), koja količina se navodi i u činjeničnom dijelu optužnice, a da sud u pojedinim dijelovima obrazloženja tu količinu opojne droge navodi u mjernoj jedinici za masu u gramima, pri tome se pozivajući i na

provedena hemijska vještačenja, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Naime, tačkom I. 1. izreke pobijane presude, optuženi A.A. je oglašen krivim da je neovlašteno radi prodaje držao opojnu drogu Amfetamin i to dana 02.06.2021. godine „u količini od 6.334,537 kg.“ i dana 23.12.2021. godine „u količini od 4.739,79 kg.“, koja je prilikom pretresa pronađena i privremeno oduzeta, a koja količina opojne droge, kako se to osnovano u žalbi ukazuje, se navodi u činjeničnom dijelu optužnice, pod tačkom 1) i 4). Iz obrazloženja pobijane presude dalje slijedi, da prvostepeni sud svoj zaključak o krivnji ovog optuženog, između ostalog, temelji i na iskazu Radović Rajević Gordane kriminalističkog vještaka za kemijska ispitivanja, koja je sačinila nalaz i mišljenje broj: 09-18/2-03-5-148 od 04.02.2022. godine (u vezi materije oduzete dana 23.12.2021. godine), iz kojeg proizilazi da je na vještačenje dostavljeno „5 paketa sačinjenih od prozirne pvc vrećice ... sa sadržajem vlažne materije, bijele boje ukupne bruto mase 4.739,79 g ...“ (stranice 37. i 38), a zatim i nalaz i mišljenje broj: 09-18/2-03-5-1056 od 30.08.2021. godine (u vezi materije oduzete dana 02.06.2021. godine), iz kojeg proizilazi da je na vještačenje dostavljeno „8 (osam) pvc pakiranja ...ukupne bruto mase 6.334,537 grama“. Navedenu količinu opojne droge u gramima, prvostepeni sud navodi i u daljem slijedu obrazloženja, pa tako navodi da se u konkretnom slučaju radi o 6.334,537 grama (stranice 30., 33., 38), odnosno 4.739,79 g (stranice 36., 37., 39).

Stoga se osnovano u žalbi branitelja optuženog A.A. ukazuje da je tačka I. 1. izreke pobijane presude protivrječna razlozima, jer iz izreke proizilazi da se radi o količini opojne droge od 6.334,537 kg i 4.739,79 kg, za koju je njegov branjenik oglašen krivim, dok iz dokaza na koje se prvostepeni sud poziva u obrazloženju pobijane presude slijedi da se radi o količini opojne droge od 6.334,537 grama i 4.739,79 grama. Stoga je na taj način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Osporavajući pobijanu presudu u njenom osuđujućem dijelu, branitelj optuženog Đ.O. u žalbi navodi da prvostepeni sud u obrazloženju nije dao razloge za izricanje mjere sigurnosti oduzimanja mobilnog telefona „Samsung plave boje“ od njegovog branjenika, već da navodi u odnosu na pojedine optužene, među kojima nije ovaj optuženi, da su „predmetni mobilni telefoni morali biti korišteni u cilju izvršenja predmetnih kaznenih djela, odnosno nabavke gore opisane količine opojne droge“. Branitelj smatra da je time povrijeđena odredba člana 78. stav 1. KZ FBiH i odredbe Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) i time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovaj žalbeni prigovor branitelja optuženog Đ.O. je osnovan.

Odredba člana 78. stav 1. ZKP FBiH propisuje oduzimanje predmeta koji su na bilo koji način, u cjelini ili djelimično, upotrijebljeni ili su bili namijenjeni da budu upotrijebljeni za učinjenje krivičnog djela ili koji su nastali učinjenjem krivičnog djela.

Iz tačke I izreke pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud, temeljem navedene zakonske odredbe, izrekao sigurnosnu mjeru oduzimanja predmeta od optuženog Đ.O. i to mobilni aparat „Samsung, plave boje, kao i od optuženog Z.A. mobilni aparat „Samsung, model GT 1900“ crne boje i mobilni aparat „Samsung“, tamno plave boje, zatim od optuženog B.T. mobilni aparat marke „Oukitel“ plave boje sa prozirnom maskom i od optuženog H.J. mobilni aparat marke „Huawei P40 Elite“.

Iz obrazloženja pobijane presude (stranice 62. i 63.), dalje slijedi da prvostepeni sud dajući razloge za takvu svoju odluku navodi da je „općepoznato je da se mobilni telefoni koriste kao sredstva komunikacije, a iz provedenih dokaza proizlazi da su optuženi između sebe imali međusobne kontakte, komunicirali, pa iako je sud našao da taj vid odnosa među optuženim se ne može smatrati organiziranim kriminalnom, ovaj sud nalazi da su predmetni mobilni telefoni morali biti korišteni u cilju izvršenja predmetnih kaznenih djela, odnosno nabavke gore opisane količine opojnih droga, te u odnosu na pojedine optužene (A.Z. i J.H.) njihovog daljnjeg prometovanja trećim osobama...“.

Stoga, iz navedenog proizilazi da se osnovano u žalbi branitelja optuženog Đ.O. navodi da su u obrazloženju pobijane presude, u odnosu na njegovog branjenika, izostali razlozi za donošenje odluke o oduzimanju predmetnog mobilnog telefona od ovog optuženog iz tačke I izreke, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Obzirom da je prvostepeni sud izrekao mjeru sigurnosti oduzimanja mobilnog telefona i u odnosu na optuženog B.T., kako je to opisano pod tačkom I izreke, a da u obrazloženju pobijane presude ni za to nije dao razloge, iako branitelj ovog optuženog takav žalbeni prigovor nije istakao, ovaj sud po službenoj dužnosti na osnovu člana 324. ZKP FBiH, nalazi da takav žalbeni prigovor postoji i u odnosu na ovog optuženog, pa i u tom dijelu (u odnosu na optuženog B.T.), nalazi da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Iz navedenih razloga, ovaj sud je na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, djelimičnim uvažavanjem žalbi branitelja optuženih Đ.O., B.T. i A.A., ukinuo pobijanu presudu u njenom osuđujućem dijelu, u odnosu na tačke I. 1., I. 2. i I. 4. izreke, kojom su optuženi Đ.O. i B.T. oглашени krivim za krivično djelo Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3., a optuženi A.A. za produženo krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, te u tom dijelu predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Kantonalna tužiteljica u žalbi dalje osporava pravilnost pobijane presude, kojom su optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. u tački II izreke, oslobođeni od optužbe da su učinili krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238 stav 2. u vezi sa članovima 31. i 54. KZ FBiH. U vezi s tim, navodi da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da ne prihvata iskaz optuženog A.A. dat u istrazi u prisustvu branitelja, u kojem je opisao kako je funkcionisala grupa, kako se nabavljala opojna droga, ko je u tome učestvovao, kako se pakirala i miješala sa drugim supstancama, te dalje bila transportovana, a zatim opisao i ulogu optuženog I.J. kao organizatora, kao i navode suda da je taj njegov iskaz opovrgnut nalazom i mišljenjem Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja od 19.01.2024. godine. Smatra, da je tim nalazom upravo potvrđeno da se radi o opojnoj drogi Amfetamin, kako je to u iskazu i naveo optuženi A.A.. Nadalje, okolnost da su u tu drogu miješane razne supstance (kofein, votka, smjesna za kolače - gustin), kako to proizilazi iz iskaza A.A., ukazuje da droga može imati različite supstance, ali to ne znači da se ne radi o istoj drogi. Nadalje, kantonalna tužiteljica smatra da je u vezi s tim, sud trebao cijeniti i iskaz svjedoka A.A. dat u istrazi, koji u osnovi potvrđuje iskaz optuženog A.A. iz istrage, jer je ovaj svjedok potvrdio da poznaje Ibrakovića i Alispahića, te da je učestvovao u radnjama pronalaska droge na imanju I.J..

Ovi žalbeni prigovori kantonalne tužiteljice dovode u pitanje pravilnost pobijane presude, u odnosu na tačku II izreke.

Iz obrazloženja pobijane presude (stranice 63. do 67.), proizilazi da prvostepeni sud nalazi da nije dokazano da su optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. učinili krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH, jer smatra da od strane optužbe nije izveden niti jedan neposredni ni posredni dokaz koji na određen način dovodi ove optužene u vezu sa predmetnim krivičnim djelom. U vezi s tim, prvostepeni sud zaključuje da se optužba temelji isključivo na iskazu optuženog A.A. iz istrage (u kojem opisuje da je od optuženog I.J. saznao da posjeduje veću količinu opojne droge speed, da se ista određenim kamionom prevozi nepoznatom licu, da su oni zatim presreli kamion, a zatim zajedno u kući u Starom Vitezu koju koristi optuženi P. (sada Đ.) O. oko 100 kg te droge miješali sa smjesom za kolače gustin i votkom kako bi dobili veće količine, a jedan dio te droge ostavili za sebe radi preprodaje, da je on donosio kese radi pakiranja, da se pakovalo dva dana, da je zatekao I.J. i P.O. kako pakiraju, da je i on za sebe trebao zadržati dvije kile, ali se nisu uspjeli dogovoriti, te da je od količine od 40 kilograma jedan dio opojne droge pronađen u njegovom podrumu, kao i da je dio droge prevezen vozilom Passat vlasništvo optuženog O.P. na druge lokacije koje je odredio optuženi J.I.

Ovakav iskaz prvostepeni sud nije prihvatio nalazeći da on nije potvrđen niti jednim drugim dokazom optužbe i da je opovrgnut Nalazom i mišljenjem Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja broj: 09-18/2-03-5-1056/21 od 19.01.2024. godine (koji je kao dokaz izveden na glavnom pretresu na prijedlog odbrane optuženog I.J.), iz kojeg je utvrđeno da opojna droga Amfetamin pronađena i privremeno oduzeta dana 02.06.2021. godine (na imanju A.A.) i dana 13.06.2021. godine (na imanju I.J.), ne potiče iz istog izvora i da nije produkt jednog tehnološkog postupka. Stoga, prvostepeni sud zaključuje da nije dokazana tvrdnja optužbe da se radi o opojnoj drogi koja je kao produkt nastala djelovanjem optuženih I.J., A.A. i Đ.O., te distribuirana na područje općine Vitez i Busovača i pronađena kod optuženih na lokacijama kako je to navedeno u izreci. Nadalje, sud zaključuje da niti jednim dokazom optužbe nisu potkrijepljeni navodi iz optužnice da je optuženi I.J. postupao kao organizator grupe, kojoj su pristupili ostala optužena lica A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. i koji su postupali po uputama optuženog I.J., kao neposredni izvršitelji ili saizvršitelji, ostvarujući različite uloge unutar grupe, nalazeći da takve okolnosti dovode u pitanje osnovanost predmetne optužbe i izazivaju kod suda razumnu sumnju da li su ovi optuženi učinili krivično djelo na način kako je to opisano u izreci, pod tačkom II, pa je primjenom principa *in dubio pro reo*, optužene oslobodio od optužbe.

Međutim, nasuprot tome, ovaj sud nalazi da je žalbenim prigovorima kantonalne tužiteljice pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi, u odnosu na tačku II izreke, dovedena u sumnju, jer i ovaj sud nalazi osnovanim da je prvostepeni sud izvodeći zaključak da je iskaz optuženog A.A., dat u istrazi pred Kantonalni tužiteljstvom Travnik broj T06 0 KT 0029211 21 od 18.06.2021. godine opovrgnut provedenim dokazom odbrane optuženog I.J. (nalazom i mišljenjem Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja broj: 09-18/2-03-5-1056/21 od 19.01.2024. godine), najprije propustio savjesno da cijeni te dokaze u vezi navoda iz optužnice, a zatim u vezi sa iskazom svjedoka A.A. iz istrage, a sve to u kontekstu utvrđivanja potpunosti i pravilnosti činjeničnog stanja u pogledu odlučnih činjenica, kako se nabavljala droga, ko je u tome sudjelovao, kako se pakirala te miješala sa drugim supstancama i dalje transportovala, te da se očituje o značaju okolnosti da je ova droga pronađena na imanju optuženog A.A. i I.J., ista vrsta opojne droge Amfetamin.

Ovo stoga, jer i ovaj sud nalazi da iz iskaza tada osumnjičenog A.A. datog u istrazi pred Kantonalnim tužiteljstvom Travnik broj T06 0 KT 0029211 21 od 18.06.2021. godine, proizilazi da je ovaj optuženi detaljno opisao svoje poznanstvo sa optuženim I.J.om, kao i Đ. (tada) O., način pronalaska, miješanja, pakovanja i daljeg transporta opojne droge, kao i vrste i količine te droge.

Nadalje, iz Nalaza i mišljenja Centra za forenzička ispitivanja, vještačenja i istraživanja broj: 09-18/2-03-5-1056/21 od 19.01.2024. godine, pored ostalog proizilazi da uzorci materije pronađeni na imanju I.J. imaju identičan hemijski sastav (amfetamin, kofein i benzilpirimidin u tragovima), kao i uzorci iz materije pronađeni na imanju A.A., također imaju identičan hemijski sastav (amfetamin, kofein, benzilpirimidin, 4 - Metil - 5 - fenilpirimidin i N - fenilizopropil-benzaldamin), te da i jedna i druga skupina uzoraka predstavlja amfetamin, ali da nisu iste kvalitete i ne potječu od istog izvora. Iz navedenog slijedi, da prvostepeni sud cijeneći krajnji zaključak iz ovog nalaza i mišljenja („da nisu iste kvalitete i ne potječu od istog izvora“), propušta da se izjasni o značaju okolnosti da oba ova uzorka (prema nalazu vještaka) imaju identičan hemijski sastav te da i jedna i druga skupina uzoraka predstavlja amfetamin, a sve to u vezi sa iskazom optuženog A.A. datog u istrazi, u kojem ovaj optuženi upravo opisuje da se radi o opojnoj drogi amfetamin, koju su miješali sa smjesom za kolače (gustin), kao i sa alkoholom (votkom), kako bi dobili veću količinu droge.

Pri tome, prvostepeni sud zanemaruje da iz činjeničnog opisa optužnice proizilazi da se optuženima, između ostalog, stavlja na teret da su „zajedno i po prethodnom dogovoru miješali opojnu drogu Amfetamin sa drugim supstancama kako bi dobili veću količinu...“, iz čega slijedi da se optužnicom i ne tvrdi da se radi o opojnoj drogi koja „potiče iz istog izvora“, a koji argument prvostepeni sud koristi za donošenje oslobađajuće presude za krivično djelo Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH, u odnosu na ove optužene.

Nadalje, osnovano se u žalbi kantonalne tužiteljice ukazuje da je prvostepeni sud, prilikom izvođenja zaključka o nedokazanosti bitnih navoda optužbe, načina na koji je funkcionisala organizovana grupa, ko je bio njen organizator i članovi te grupe, a kako se to optuženima stavlja na teret pod tačkom II izreke, u vezi sa iskazom optuženog A.A. datog u toku istrage, propustio da cijeni iskaze svjedoka A.A. date u toku istrage (od 02.08.2021. godine i 17.01.2022. godine), koji su mu prilikom ispitivanja na glavnom pretresu i predloženi, a u kojim iskazima, između ostalog, navodi da mu je optuženi I.J. govorio da će naštimati nekoliko osoba iz Zenice kojima je on dužan pare, zatim da ima oko 40 kilograma droge speeda koji je sakrio van Zenice dok se ne smiri situacija, kao i da mu je poznato da su vikendicu optuženog A.A. koristili Z.A. i B.T., te da mu je poznato da je I.J. imao ključeve od garaže i vikendice optuženog A.A., a to mu je poznato jer je pred njim optuženi A.A. tražio da mu optuženi I.J. vrati ključeve.

Iz navedenog slijedi da je ovakvim žalbenim prigovorima kantonalne tužiteljice, za sada, dovedena u sumnju pravilnost i potpunost činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda da nije dokazano da su optuženi I.J., A.A., Đ.O., Z.A., B.T. i H.J. u tački II izreke, učinili krivično djelo Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238 stav 2. u vezi sa članovima 31. i 54. KZ FBiH za koje se terete, zbog čega je u tom dijelu, ovaj sud uvažio žalbu kantonalne tužiteljice i ukinuo prvostepenu presudu na osnovu člana 330. stav 1. tačka b) ZKP FBiH, te u tom dijelu predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Iz sadržine daljih žalbenih navoda kantonalne tužiteljica, slijedi da se njima osporava i pravilnost pobijane presude, u tački III izreke, kojom je optuženi I.J. oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, tako što se navodi da sud pogrešno zaključuje da droga pronađena dana 13.06.2021.godine u mjestu O., općina Vitez nije pripadala optuženom I.J.u, jer se radi o napuštenoj i neograđenoj kući. U vezi s tim navodi, da je općepoznata činjenica da se opojna droga posebno u većim količinama skriva upravo na mjestima koja nisu useljiva, na mjestima koja su napuštena, na osami, okružena šumom i koje nije gusto naseljeno, što je u konkretnom slučaju, pogotovo kada se radi o opojnoj drogi upakovanoj u 15 vakumiranih paketa, koju opojnu drogu na navedenom mjestu ne može ostaviti baš bilo ko, kako se to navodi u pobijanoj presudi. U žalbi se dalje navodi da je sud pri tome propustio da cijeni iskaze svjedoka A.A. date u toku istrage (koji su mu prilikom ispitivanja na glavnom pretresu predloženi, a zatim i uloženi kao materijalni dokazi optužbe), a u dijelu u kojem se ovaj svjedok izjašnjavao da poznaje optužene I.J. i A.A., kao i da mu je poznato da Ibraković ima ključ od garaže od Alispahića jer su se zajedno bavili prodajom plina. Stoga smatra da je pogrešan zaključak prvostepenog suda, da optuženi I.J. nije učinio predmetno krivično djelo za koje se tereti.

I ovi žalbeni prigovori dovode u pitanje pravilnost pobijane presude, u odnosu na tačku III izreke, kojom je optuženi I.J. temeljem odredbe člana 299. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH.

Iz obrazloženja pobijane presude (stranice 67. do 72.), slijedi da prvostepeni sud nalazi nedokazanim da je optuženi I.J. učinio krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, opisano pod tačkom III, nalazeći da je tačno da je opojna droga Amfetamin pronađena u vanjskom šahtu na posjedu koji pripada optuženom I.J.u (u crnoj vreći za smeće u kojoj se nalazilo petnaest pvc paketa, bruto mase 14.664,83 grama), ali da je utvrđeno da se radi o napuštenoj i neograđenoj kući dostupnoj svima, da ovaj optuženi ne živi na toj lokaciji nego u Zenici, zatim da je ovaj optuženi odbio potpisati potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta MUP Travnik broj: 02/3-3-79/21 od 13.06.2021. godine, dok je nasuprot tome policijskim službenicima uredno predao svoj mobilni telefon i dvije SIM kartice o čemu je sačinjen zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta broj: 02/3-3-80/21 od 13.06.2021. godine, te je potpisao potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta - mobilnih telefona i SIM kartice broj: 02/3-3-80/21 od 13.06.2021. godine.

Dalje proizilazi da je sud pri tome cijenio iskaz svjedoka A.A. datog na glavnom pretresu, prihvatajući ga u dijelu koji je saglasan sa iskazima policijskih službenika Purić Amira, Čaljeković Danijela i Mahmutović Selvera, odnosno da ih je A.A. kontaktirao po nalogu optuženog A.A., da je svjedok bio prisutan prilikom pretresa posjeda u vlasništvu I.J. (nalazio se u kombiju sa zatamnjanim staklima), zatim da je putem njegovog telefona (viber aplikacije) optuženi A.A. razgovarao sa policijskim službenicima i istima dao upute kako da dođu do posjeda optuženog I.J., a na kojem se nalazila opojna droga. Također, prvostepeni sud je prihvatio iskaz ovog svjedoka sa glavnog pretresa u dijelu u kojem navodi da je u zavadi sa optuženim I.J.om, nalazeći da je to potkrijepljeno i materijalnim dokazima (dopisima MUP-a o prijavama ovog svjedoka zbog ugrožavanja sigurnosti, a koje sud pojedinačno i navodi u obrazloženju).

Nasuprot tome, prvostepeni sud nije prihvatio iskaz ovog svjedoka iz istrage od 02.08.2021. godine, nalazeći da on nema uticaj na odluku suda, jer svjedok nema neposredna

saznanja o predmetnom događaju, nego iznosi svoje zaključke, mišljenja i uvjerenja da je opojna droga pronađena u garaži optuženog A.A. zapravo opojna droga optuženog I.J., a zatim nije prihvatio ni iskaz ovog svjedoka iz istrage dat pred kantonalnom tužiteljicom od 17.01.2022. godine, navodeći da se svjedok na glavnom pretresu, u vezi tog iskaza, nije mogao izjasniti šta je tačno izjavio pred kantonalnom tužiteljicom, već je uopšteno naveo da je tada sve rekao protiv optuženog A.A., a u korist optuženog I.J..

Međutim, ovaj sud nalazi da se osnovano u žalbi kantonalne tužiteljice navodi da je ovaj svjedok, kada je ispitivan na glavnom pretresu i kada su mu predočavani njegovi iskazi iz istrage (od 02.08.2021. godine i 17.01.2022. godine), izjasnio da ostaje kod svoje prve izjave koju je dao u svojstvu svjedoka, dajući određene razloge u pogledu različitog kazivanja u svojim izjavama. Nadalje slijedi da ovaj svjedok u iskazu datom dana 02.08.2021. godine, između ostalog navodi da mu je optuženi I.J. govorio da će naštimati nekoliko osoba iz Zenice kojima je on dužan pare, zatim da ima oko 40 kilograma speeda koji je sakrio van Zenice dok se ne smiri situacija, a u iskazu datom od 17.01.2022. godine, da mu je poznato da su vikendice optuženog A.A. koristili Z.A. i B.T., te da mu je poznato da je I.J. imao ključeve od garaže i vikendice optuženog A.A., a to mu je poznato jer je pred njim optuženi A.A. tražio da mu optuženi I.J. vrati ključeve.

Iz navedenog slijedi da je ovaj svjedok iznio svoja neposredna saznanja koja se odnose na odlučne činjenice da pronađena droga dana 13.06.2021. godine na imanju u vlasništvu optuženog I.J. ujedno i njegova, kako se to optuženom I.J. u stavlja na teret u činjeničnom dijelu optužnice, pod tačkom 2), a koje dijelove iskaza iz istrage prvostepeni sud propušta da cijeni.

Imajući to u vidu, doveden je za sada u sumnju zaključak prvostepenog suda da nije dokazano da se u radnjama optuženog I.J. stižu elementi bića krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, zbog čega je ovaj sud uvažio žalbu kantonalne tužiteljice i u tom dijelu (tačka III. izreke), ukinuo prvostepenu presudu na osnovu člana 330. stav 1. tačka b) ZKP FBiH, te predmet i u tom dijelu vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Kako je ovaj sud pobijanu presudu, u tačkama I. 1., I. 2. i I. 4. izreke, iz prethodno navedenih razloga, djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženih A.A., B.T. i Đ.O., ukinuo zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje, to nije bio u prilici ispitati osnovanost ostalih žalbenih navoda branitelja ovih optuženih, te žalbenih navoda kantonalne tužiteljice, koji se odnose na druge žalbene osnove, istaknute u odnosu na osuđujući dio presude, u odnosu na ove optužene.

U ponovnom suđenju sud će otkloniti nedostatke na koje mu je ukazano u ovoj odluci, preuzeće ranije izvedene dokaze, a po potrebi izvesti i nove, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih relevantnih okolnosti, moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničarka
Perišić Jelena, s.r.

Predsjednica vijeća
Begić Jasmina, s.r.